

Yeni İnsan Yayınevi
Edebiyat Serisi

Dr. Erdal Şalikoğlu

Artvin-Şavşat'ta doğdu. 1983 yılında başladığı hekimlik mesleğini Fizik Tedavi ve Rehab. uzmanı olarak sürdürmekte, halk müziğı ile de yakından ilgilenmektedir. 2011 yılında arkadaşlarıyla birlikte kurduğu *Istanbul Macar Kültür ve Dostluk Derneđi*'nin halen başkanıdır. 1991-1993 arasında mesleki nedenlerle bulunduğu Budapeşte'de *Tamás Kobzos Kiss* ile tanıştı ve 23 yıl boyunca ortak müzik çalışmalarını yaptılar. *Aşık Veysel*, *Yunus Emre*, *Pir Sultan Abdal* ve *Bálint Balassi* eserlerini iki dilde icra edip albümler hazırladılar. Zaman içinde gelişen Macarca bilgisi ilk ürününü 2012 yılında Macaristan'da Türk Mehter Müziğı adlı kitabın Türkçe'ye kazandırılmasıyla vermiş, bilahare *Eđri Yıldızları* (roman), *Aynadaki Hançer* (roman) *Türkiye'ye Yaya Seyahat* (Seyahatname) ve *Zigetvar Kalkanları* (roman) isimli Macar eserlerini dilimize kazandırmıştır. *Atilla-Hun Mesajı* adlı romanın çevirisini yeni tamamlamış olup Macar-Türk dostluğunun pekiştirilmesi yolunda müzik ve çeviri alanında kültürel faaliyetlerini sürdürmektedir.

Anlatsana Pišta!

István Örkény

yazdıklarından ve ses kayıtlarından derleyenler

Pál Mácsai

ve Géza Bereményi

Çeviren

Erdal Şalikoğlu

Teşekkür

Bu kitabın yayınlanmasına katkı veren **Macar Kültür Merkezi'ne** ve ön kapaktaki resmi kullanmamıza izin veren sanatçı **Gábor Kerekes'e** teşekkür ederiz.

Yeni İnsan Yayınevi - 96
Edebiyat Serisi – 12
Anlatsana Pišta!
István Örkény, Pál Mácsai ve Géza Bereményi
Orijinal adı: Azt meséld el Pista! 2009
Kitabın Türkçe telif hakları Proscenium Ajansı'ndan (Macaristan) alınmıştır.
Türkçe'de I.Baskı: İstanbul, Ocak 2016
ISBN: 978-605-5895-70-9
Genel Yayın Yönetmeni: Aytaç Timur
Çevirmen: Erdal Şalikoğlu
Editör: Bora Hegyes
Editör yardımcısı: Yasemin Adıbelli
Düzeltili: Cem Doruk Timur
Dizgi: Filiz Özden
Kapak tasarımı: Hüseyin Varış
Ön kapak resmi: Gábor Kerekes
Arka kapak fotoğrafı: Ottó Vahl
Sertifika No: 12186

Baskı: Pasifik Ofset Cihangir Mah. Güvercin Cad. Baha İş Merkezi A Blok
No: 3/1 Kat:2 Avcılar İstanbul 0212 412 17 00
Matbaa Sertifika No: 12027
Tüm hakları saklıdır. Yayıncının izni olmadan, kısmen de olsa fotokopi, film vb.
elektronik ve mekanik yöntemlerle çoğaltılamaz.
© Tohum Yayıncılık Turizm Reklam ve Sağlık Hizmetleri Sanayi Ticaret Limited
Şirketi 2016
Altintepe mah. Galipbey Caddesi, Özüdoğru Sok. No: 44/1B Küçükyalı İstanbul
Tel: (0 216) 489 84 08 Fax: (0 216) 518 23 60
www.yeniinsanyayinevi.com
yeniinsanyayinevi@gmail.com
newhumanpublisher@yahoo.com
facebook/yeniinsanyayinevi
twitter.com/yeniinsanyayin

Anlatsana Pişta!

István Örkény

yazdiklarından ve ses kayıtlarından derleyenler

Pál Mácsai

ve Géza Bereményi

Çeviren

Erdal şalikoğlu

MACAR HARFLERİNİN OKUNUŞ KLVUZU

Aksanlı ünlüler:

á : ağız açık, geniş ve uzun okunur.

é : ağız yaygın, dil üst damağa yakın, “iy” sesi eklenip uzun okunur.

í : sonuna “y” eklenmiş gibi uzun okunur.

ó - ő : uzun okunur.

ú - ű : uzun okunur.

Tekli ünsüzler:

c : tz okunur. (tek harf vurgusuyla)

j : y okunur.

s : ş okunur.

Çoklu ünsüzler:

cs : ç okunur.

gy : dilin ortası damak çukuruna yerleştirilip başında “d” vurgusu yapılarak tek harf gibi okunur.

ly : y okunur.

ny : dilin ortası damak çukuruna yerleştirilip tek harf gibi okunur.

sz : s okunur.

ty : dilin ortası damak çukuruna yerleştirilip tek harf gibi okunur.

zs : j okunur.

dzs : c okunur.

Pişta, Pişti: István isimin kısa söylenişleri

Macarca’da soyisim isimden önce okunur ancak biz çeviride Türkçe alışkanlığı göz önüne alarak isimleri daha önce yazdık.

ANLATSANA PİŞTA!

1912 Nisan'ın 5'inde Budapeşte'de doğdum; Damjanich Sokağı'nda bulunan kiralık bir apartmanda; yanlış hatırlamıyorsam 28 numarada.

Çok güzel bir bebekmişim. Ebekadın yıkamış, annemin memesinden kopartıp koridora fırlamış, bağırmaya başlamış: “Ne güzel bir çocuk bu! Yakışıklı bir oğlancık bu!” Bunun üzerine kat koridorundaki kapılar birbiri ardına açılmış ve herkes bana bakıp mutlu olmuş. Bazen yeğâne başarımın bu olduğunu düşünürüm. O andan itibaren hayatım salt çöküntü ve çürüme.

Çirkin bir kiralık apartman. Gri, yıpranmış, sevimsiz, eski. Hiç teatral değil -zaten benim de hiç teatral tarafım yoktur. Peşte'nin bütün kapı girişlerinin kokusu aynıdır. Islak kiremit, yağda öldürülmüş soğan, çatlaklarında çiçek açan sıva ve kedi sidığının kokusundan harmanlan-

Anlatsana Pişta!

miştir, her yerde aynı oranlarla. Üç yaşıma kadar burada oturmuştuk.

Yakınlarda oraya gitmiş, bir şeyler hissetmeye çalışmışım. “Burada dünyaya geldim.” demişim. Ve “Annem burada doğurdu.” “İlk soluğumu burada aldım.” Sözlerim boşunaymış; duygulanmamışım, gözümünden yaş boşanmamıştı. Doğduğu yerden gurur duymak isteyen ya bir kulübede doğmalı, ya da bir sarayda...

*

Babam eczacıydı ve Örkény Eczanesi Peşte’de adeta bir fenomen idi.

Babam bir çeşit Mikszáth¹- ya da Krúdy²-kahraman idi. İstirap tutkunu bir çelebi (düşünüyorum da, bu tipler artık yoklar). Üç ya da dört eczanenin parasını eğlence-lerde harcadı. Babam pek içmez, kadınlarla işi olmazdı, bence daha ziyade çelebi olmayı seviyordu. Para saçmayı severdi. Bir gece kulübüne ya da bir eğlence yerine gider ve herkese Fransız şampanyası ısmarlardı. Kendisi iki kadeh içerdi. On iki düellosu vardı.

Avusturya-Macaristan Ordusu’nda da eczacı olarak hizmet etmişti ve bir keresinde Viyana’da görevlendirilmişti. Zabıt arkadaşlarımı Ronacher adlı bir kulübe götürmüştü. Şunu belirtmeliyim ki, -gerçi benim de müzik kulağım yoktur ama- babamın müzik kulağı hiç yoktu, kilise çanını çekiç sesinden ayırt edemezdi. Oysaki Viyanalı subaylar! “Macar müziği çalın!” diyerek Macar müziği istedi, orkestra Macar müziğini bilmediklerini belirtti. Babam bey-